

מבשר למסורה

שעורים בהסתכלות

ועכשיו, רבותי דורש גם ר' עזמות את רשות ה'בכור' לסדר היום ומבטיח אני לכם מראש, שלא הרצאה ולא נאום שאין בו כלום, לא "תיזיסים" ולא "טשטמות" אלא מעשה נווא, שלא שמעתם בודאי מימיכם, וראויים הדברים לשמעם. מספרים על יהודי חרד מה"ימיו", שנצנצה בו פעם רוח מינות ר"ל והתחיל דורש ומבקש דוקא כבביכול להראות לו את כבודו שם בפמליא-של-מעלה דוקא, כי טוב מראה עינים בלהב נפש. ומכיון שראה הקב"ה, שיש לו עסק עם "יהודי של דוקא", כמו הציר של הפועל המזרחי שעלה על הרוכז והספק את צרכיו דוקא" באספת הנבחרים, מה עשה? — פעם בש"ס, לאחר אכילת חמין ופשטידא ושמלא את כרסו ערנים, כנהוג, הלך היהודי לקיים מצות "שנה בשבת תענוג", וישכב וישן והנה זה מלאך נוגע בו ויאמר לו: קום לך עמי! ויפרש את כנפיו ויעה עמו ישר השמימה. כשנפתחו שערי גן עדן הופיע לפניו אדם זקן, בעל שיבה והדרת-

פנים, יהודי פטריארכלי. — "מי זה?" — שאל היהודי בסקרנות מאת המלאך, מורה-הדרך שלו. — "זהו ר' יצחק אלחנן!" — לחש לו המלאך. בעל-הכנפים. ואולם, עוד מרם הספיק היהודי שלנו לנשט אליו ולהושיט לו "שלום עליכם", נפתח המיטך מן הצד וקפצה לתוך האולם של גן עדן על רגל אחת — בחורה צעירה ורעננה, רקדנית מפורסמת ויפהפיה ב"דיקולטה" כדב- עי ויצאה ברקוד הבלט, מעשה ניקובה ממש. ראה זאת היהודי החרד ויתחלחל. — "ש...ש... שא!" — רמו לו המלאך באוצעו על פיו ואגב משכו בקצה השרוול אל האולם השני, נורא אחר: ר' יצחק אלחנן הולך ומטייל שלובי זרוע עם הרקדנית... ולא יכול היהודי להתאפק עוד והרים קול צעקה: — "נוואלד!" וי לעינים שכב רואות! הורה, שכר ועונש? והיכו יושר? — "שביע נא, ר' יהודי!" — השי- קיט אותו המלאך — אל תצעק ככה, כאן לא אספת הנבחרים! הקב"ה יודע מה שהוא עושה: בשביל ר' יצחק אלחנן הישיש והקשיש, שזכה לטייל עם בחורה בת עשרים וגם לא מכוערה לימינו, הרי זה — ג'עד זן, ובשי-

ביל בחורה עליוה זו, שנגור עליה להי סהב עם בן שמונים וחסר אונים, הרי זה — ג'יה נוס... מושל למה הדבר דומה? — מישל למרים-כהן-ברנשטיין, הצירה הצעירה הריביוניסטית, שנפלה באספת הנכ" חרים לתוך מושב זקנים של המרכז... או לרב המזרחי, שהוזמן לשם יחוד וזכה לשבת בצוותא הדא עם האשה, "עזר" כנגדו, בוועדה המת- מדת, כדי לטכס עצה ולהגות-ק סוד. אלא שכאן, קשה לדעת בכרוך בשביל מי היח גוזזעדן ובשביל מי הגיד הנם? אבל זה ברור: בשביל ג'וס- ק א, שהלך בסערות תימן, מזוין בילקוטו הריק והשחור ובשמשיתו השחורה, וישב על כסא הנשיאות דוקא על יד "ז'ב רי נז ק" — בשבילו זה היה גן עדן ממש. אבל בשביל א"י, שהוציאה גלוסקאות כאלו וזכתה לס' קטרל-טימגרימיני בגלל כסא הכבוד, הרי זה פשוט "ג'הינאם"! וגם זה ברור: בשביל השמאל שזכה ל"מעמד פועלים" והבית-הלאמי ששלח הצי תריסר מופס"ים לאסה"נ, בשבילם זה טעם גן עדן ממש. אבל, בשביל בירמן (לא הרב הלילה!) היתה אסה"נ ג'יה נוס אמתי. ולא להנם עמד המסכן והתחנן לפני היו"ר כלפני "גולן" כימש: "חבר שפרינצק! אדון שפ- יינגס! אדון-חבר שפרינצק! רשות

הדבור רק!" — והחבר שפרינצק מכה בפטיש, אבוזגלוף צועק ומרעיש והשמאל בכונה מחריש... והמנ"פס "ה"גול" מרגיש כי העסק ביש: "רשות הדבור" מאפיש! ואולם למוס- קכה יתלגרפו חיש ויקבלו בער זה- בקשיש... * * ואיך אומד הצרפתי? — A quelque chose malheur est bon ז"א, אין רע בלי טוב. ותיתי להם למופס"ים שלנו, להצי תריסר ה"צ'וצ'וקים", גמול-י חלב ועתיקי משדים, שהכניסו קצת חיים והומור בתיאטרון "ציון", שאל- מלא הם היינו נקפאים חלילה מהרצ- נות הקרה של ההרצאות האוד- כות כגלות וכיהודי מהבמה, שבה נתקיים הפסוק: נשיאים ורוח וגשם איך חוץ משעת נאומו של יליון שהת- חיל הגשם דופק על הגג — רמוז מן השמים... הנה, למשל, בשעה שכל הקהל הקדוש הזה התנגד וצפצה על המנ"פס, לשעמד על יד הבמה ודרש בלא הת- פעלות ובתקף ה"חוק" את רשות הד- בור, יצא אלמאליח מכליו וצעק מתוך רוגז אל שלחן הנשיאות: "צריך לעבר ל"ד א רה יוס!" כוונתו היתה, כמובן, לומר: "צריך לעבר לסדר רה יוס!", והקהל עבר ל"דאר היום" וצחק בפה מלא... כמו שאומרים חבריות: נגן לפני

החתן נגונים עצובים והוא נתון דעתו בשלו" — והא ראייה: ביום שהגיעה היר- דיצה לעירנו כי שטייגר יצא זכאי ברינו, בא רופא בית חולים בעירנו ושאל במקרה מאת האחות הראשית שפגש באולם: הטמעת, ברתני, בדבר שטייגר? — כי זה שטייגר? — שאלה בתמיה גדולה. כיצד? את שטייגר אינך מכירה? — שאל שוב בתמהון — והלך לו. הואיל וכך — נכנס לכהלכת המרפא של החולים ופנה לאחות המנהלת בשאלה זו: — "וכמה עם שטייגר?" נתאדמה קצת ושאלה: איזו טטה? נשים או גברים? מתי נת- קבל? איזו מחלה? עשו לו את כל הבדיקות הנחוצות? ... ואחרי פושים שעשתה בכל הפ- נות שבאולם החולים והחולות ענתה לרופא ברצינות גמורה: — שטייגר? אין לנו הולח שכוה!"... ובשעה שעמד המ"פס על הרובן באסה"נ ודבר נגד ה"חוקה" של החבר- בוגוריון ואגב ידט לפניו הדרך שהת- תיל מדבר על מוסקבה עיה"ק ת"ו ועל "רוסיה המועצתית", צעק לו אחד המזרחיים שאינו מדבר ל"סדר

היום". — אני מדבר על ההוקה! — אתה מדבר על הצ'וקה! — השיב לו אהר מיד והקהל שלנו התפצץ בצחוק. "חמד לעזמות! לשנה שלמה" — נעידים תלמידיו מימין ומשמאל... "ועת לעשות — הפרו תורתך!" — בשעת חירום דברו המופ"כים לא בלה"ק של מוסקבה ולא דברו "עמעם", אלא בלשון הציונים והבורגנים ימ"ש, ולא עוד אלא שהעברית שלהם היא יותר טובה מזו של הרוסיים-יוזבטיים שלנו ואפילו ממנהיגינו במחילת חבר- דם. כמו שהעיר לי בצדק אהר החד- שים בארצנו, כי אם תמטך הלילה אסה"נ עוד ימים אחדים ישבה לימרי את כל העברית שהכפיק לרובט כאן, ואגב, לאהר ששמעתי את שהי- ההרצאות הראשונות והיפות של שני גדולי הדור, חשבתי בלבי: לו היה אפשר להרכיב את שניהם יחד, זה בלשונו וזה בהבנתו, היח, למשל, יליון מ"בד כהוד גרונו של אוסישקין, היה יוצא משניהם נואם עברי אהר נפלא במינו, ולא היה שום "טשטות" בלשור נגו, והיו יודעים להבחין בין זכר ונקבה בדקדוקנו ואנו היינו זוכים לשי- כע בפרלמנט שלנו לא "עברים" אלא עבריית... ואגב היתה נפתרת מאליה שאלת הנשיאות של הוועד הלאומי,

ולמה אכהד ? — חזיתי נקמה
 בספרדים, בשעה שראיתי את התימני
 נים בקלקלתם בערב הראשון.
 אשתקד היו הספרדים וה"סיר"
 אבו זנלול בראשם הוטפים את מעי-
 ליהם ומקלותיהם בכל רגע ומפחידים
 את ה"אווזים", שילכו הביתה, והשתא
 למדו מהם התימנים וכתלמידים ותי-
 קים עלו על דבותיהם, הטפו את פאור
 תיהם ושמישיותיהם "סעקו" כלם :
 "הביתה !" אם תשכת ימני, אשכתד
 ירושלם !"
 לשוא השתדלו הספרדים לפייסם
 ואמרו להם : "לוננו פה הלילה ומחר
 בבקר ניציא לכם כסאינשיאות" ואולם
 הם הספיקו, כנראה, ללמד גם את
 הלכות ה"טירור" כ"הסד הידוע"
 והודות לבוטקובסקי (מי שהיח
 חבר ההנה"צ בדאר היום !...) ולרב
 המזרחי נצחו התימנים והילוסקאות
 פפצו בראש הבמה של הנשיאות...
 אגב, כשהתכוננתי אל קהל
 הצירים שלנו באולם, ספרתי כמנין של
 תרכושים אדומים והשבתי בלבי :
 רבש"ע ! בשעה שהתורקים כבר הש-
 ליכו את הירטולקה האדומה מעל
 ראשם לעזאזל וב"א מתחייבים
 מיתה בגלל התרבוש, ובשעה שאפילו
 שבנינו בבירות כבר נתפטרו מצרה
 זו, עדיין אחב"י ספרדים ואשכנזים
 מכתרים ומפאדים את עטרת ראשם

בעציץ נקוב והפוך זה שנרבע, כנראה,
 לראשם ולא יוכלו להפרד ממנו עד
 היום הזה...
 ובשעת ההפסקה פגע בי אחד
 מתלמידי הצירים החשובים וספר לי
 כי שאל מאת האש הועדה ה"מסמדת"
 (מתמדת בלע"ז), מפני מה בחרו דוקא
 בת שעה נשיאים, ת ש ע ה
 מזכירים ות ש ע ה מטטרורים,
 בשעה שישנן באסה"נ כ"ה 18 מפלגות
 והיו צריכים לבחר ח"י חברים לכל
 ועדה ?
 ומכיון שהנשאל לא מצא מענה,
 השיב השואל בעצמו ואמר :
 — "פשוט, מפני שהמספר ת ש ע ה
 הוא כמנין : ח צ י ח " י...
 וצריך להודות, שהמופ"סים מלאו
 את תפקידם בשלמות ולא נכשלו חל-
 לה, כמו, למשל, ה"אשת-חיל" מנוש
 הנשים ומושב זקנות המאוחר שדברה
 על שלשה "ציקלים" והכריזה על ענין
 חשוב שיש לה בצקלונח ושלא זכינו
 לראותו. מעמד הפועלים עמד כל
 הזמן על הגבה, כלומר : על הכמה
 כדי לדרש מהנשיאות את רשות-הדבור
 לסדר היום, ולקיים מה שנאמר בפרשת
 השבוע : "הם המדברים !", והם"
 בגימטריא : **ב**עמד **א**פתעלים — אב"ל
 באפן הפוך, כנהוג אצלם...
 ויפה העיר לי אחר על הסיעות

האלו :
 התימנים והנשים ידעו מה שהם
 רוצים, אבל הקהל אינו רוצה לדעת !
 המופס"ים : גם הם וגם הקהל
 יודעים מה שהם רוצים וה"קפיטל"
 של לפקוביץ, חבר הגרוד, יוכיח !
 והריביוניסטים ה"מיוזניקל"
 שלנו (בן-זקונים) לא הם ולא הקהל
 אינם יודעים מה שהם רוצים ; ונאור
 מן של שפרינצק יוכיח !...
 ואת חטאי אני מזכיר : כשהאריך
 פעם הרב קוק בדרשתו בשעת פתיחת
 המבללה, עשינו טרם גדול ושלם
 וא"א יכולים לטלה לו את ה"חטא"
 הגדול ההוא עד היום הזה — ועכשיו
 שבא הרב בן-גוריון ודרש לפנינו על
 ה"חוקה" רק שתי שעות והקריא לפי-
 נינו תורה שבכתב ותורה שבע"פ,
 שנים מקרא ושלושה תרגום, כהון בבית
 הכנסת, להבדיל, וכל הקהל הקדוש
 הזה ישבו והחזיקו את הסדורים ביד-
 דיהם ובעל כרחם ענו : אמן : —
 ובשעה שישבתי תחתי ושמעתי
 את ההרצאות והנאומים שאין להם
 סוף, נזכרתי במעשה שהיה : המנוח
 שיינקין — כך מספר לי עד ראיה
 ישמיעה, נאם פעם לפני ועד חו"צ
 באודיסא ע"א המושבה קוסטינינה,
 וכדרכו בקודש האריך בנאומו. משד
 אחר-תעם בשרוולו ואמר לו : "נו,
 מנחם-מנדל ! אולי הגיע הזמן לגמר !"

וענה לו שיינקין :
 — "אח ! אילו רק ידעתי במה
 לגמר !..."
 ואנלה לכם סודכי גם אני אני
 ידע במה לגמר וע"כ אעשה כמו
 באסה"נ ואדבר ל"סדר היום" כלומר
 ל"דאר היום" הנה למשל :
 לשכת העתונות של מלון יזו מודיעה
 בשם המפקד קיש כי המשלחת לא
 הלכה בראשותו להר סיני כדי להביא
 תורה חדשה, כפי שהודיע ר' עזמות
 בשערו הקודם, — את זה הוא מניח
 למוסקבה ול"יהדות ואנושיות" ! —
 אלא דוקא כדי להחזיר את התורה
 הישנה, וגלי הדעת של ועדי הקהלות
 ע"א הכשרות יוכיח !...
 אגב, בעברי בזמן האחרון בחר
 צות הדר הכרמל קראתי כודעות גדר
 לות, שבהן "מוצאים לנכון לבאר לקהל
 ישראל כי הפרש המחיר בין בשר
 בשל ובין בשר טרפה הוא רק שני
 מילימים וחצי", ולמטה חתום : ועד
 העדה העברית.
 ולא יכלתי להבין בשום אופן,
 מה ענין בשר טרפה אצל היהוד-
 דים בהדר הכרמל ? עד שעברתי
 אה"כ בחוצות היפה וראיתי את אטי
 ליוי הגויים וסלי היהודים ונתברר לי
 כל הענין...
 ז"נ, ראיתי גיפוח ישמש תימני,

שאמר הוא בנקי לעבודתו ושאלה
 איתי מנהלת המטבח מפני מה אתה
 יל כן.
 — נד לענות, הנהלת ? — ענה
 החיפני — אני יודע, אני לא
 "סיני". אני "טריד" להתכבד...
 ובכל זאת, כשישבתי ב ס י ד
 ר י מ ג, הקלוב והמסעדה של אספת
 הנבחרים במסבת צירים וצירות, ושר
 חתנו על ה"פ"נ נני" שלנו החליטו
 כלם כי "קונרס" זה "שבת-אחרון
 "ציון" הוא הוכח יותר כוועדה מ"קונרס"
 גרם בוינא, ובלא הרפתקאות וצרות
 על האניה שלי ובלא האקענדרייצלער,
 והאמינו לי, יביהי, כי ביום
 ה"מלחמה" עם האנטיסטיין במאהד
 שערים לא האמתי בשום אפן שתהיה
 אסה"נ, ועכשו יש לנו כ"ה גם "חוקה"
 על הניר ואפ"כ צירים וצירות על
 הניר, כלומר באלבום עם רביוגרפיות
 שלהם, אלא שה"גושיית" החליטו שה
 אחד לא לחוס ב"ביוגרפיה את " זה
 ההולדת" שלחן, ספני עינא בייטא
 כנראה...
 אכן, זהו ניגון איתי !
 זוהי חוצפה נוראה המעליבה אותי
 בתור חבר הפתדרות העובדים עד
 היסוד, ממש !
 הטמעתם ? — הנדריכוסה, אכר

מרהובות ו"פאלצה" אמתי, שאין לו
 לא תאר דוקטור ואינו בקי בכל —
 כפי שתודה בעצמו — בזמנת הבל-
 בלה, יהודי מ"הח"ע יד הבינוני" כלר
 מר : מ"הישוב הרקוב" מעיז לעלות
 על הבמה באספת הנבחרים ולתפר
 עוברות ומספרים נני" המספרים של
 חכמי-הכלכלה ד"ר אורלודוב בכבודו
 ובעצמו ולא עוד ילי, שהחיה דברים
 כלפי מעלה, ז"א, כלפי בהידי-העם —
 הודיעלתו ה ש ג א ל !...
 נער הייתי וגם זקנתי ולא ידעתי
 כי סמילנסקי זה הוא לא רק אכר
 וסופר אלא גם שני היודי לסבי ולר
 חץ רדבעי את כל ד"ה גויים יהוד-
 ריונים למיניהם, בסגון ה"עתיד" וכי
 סגון העבר...
 ומה שרע מזה הוא, שישנם
 תמימים בקהל ואפילו מבין השמאל
 שהם מתפעלים ויוצאים מכליהם ממש
 מדברי האכר הזה, ואהד מאנ"ש
 כלומר מהשמאל הגיד לי בפירוש
 ובפה מלא שנאומו של סמילנסקי —
 השמעתם ? — היה הנאום בה"א
 וידיעה, כלומר ה"מסמר" של אספת-
 הנבחרים.
 ואיזה מסמר ? — יתר שלמה
 מעצי רהובות — "חוק" בלע"ז.
עזמות